

BADEMLER KÖYÜ KALKINMA KOOPERATİFİ YENİDEN YAPILANMASI PROJESİ

Yürütücü: Tayfun ÖZKAYA, Prof. Dr.,

**TOPLUMSAL CİNSİYET VE KALKINMA Alt -Grubu İçin Yapılan
Çalışmaların Değerlendirilmesi ve Raporlama:**

Alt-Grup Yürütücüsü:

Doç. Dr. H.Neşe ÖZGEN
(E. Ü. Ede. Fak. Sosyoloji Bölümü, Toplumsal Yapı ve Değişme ABD Öğrt. Üyesi)

Yardımcılar:

Yard. Doç. Dr. Buket KARATURHAN
(E.Ü. Ziraat Fak. Ziraat Fak. Zirai Ekonomi ABD Öğrt. Üyesi)

Özlem IRMAK
(E.Ü. Sosyal Bilimler Enst. Kadın Araşt. ABD., Yüksek Lisans Öğrencisi)

OCAK 2002
İZMİR

ÇALIŞMANIN AMACI:

1-"Bademler Köyü Kalkınma Kooperatifi'nin Yeniden Yapılanması Projesi" Çerçevesinde, Köyde mevcut güç ilişkileri ve dengelerinin kooperatif hakkındaki görüşlerini ve önerilerini almak;

2-Çeşitli kesimlerin (Kadınlar, gençler ve çeşitli sosyo-ekonomik gruplar) Projeye katkı ve desteklerinin ne oranda olabileceğini ölçmek;

3-Eldeki mevcut olanakları ve olası çözüm önerilerini bu kesimlerle çeşitli toplantılar aracılığıyla tartışmak;

4-Yukarıdaki amaçlar çerçevesinde Köyün genel özelliklerini, Sosyo-ekonomik yapısını tespit ederek incelemek; olası çözüm önerileri için çeşitli kesimlerin desteğini sağlamak amacıyla; her kesimin SES(sosyo-ekonomik statü) lerine göre sınıflandırmasını yapabilmek.

5-Katılımcı Davranış Geliştirme tekniği ile, olası çözüm önerilerini bu gruplarla oluşturmak; önerilen çözümlerin uygulanması halinde kullanılacak slogan ve tekniklerin tespitini yapmak ve bu tekniklerin hangi gruplar ve etkileşim kalıpları içerisinde işletilmesi gerektiğini saptayabilmek ve önerebilmek.

UYGULANAN ÇALIŞMALAR:

-Yukarıdaki amaçlar dahilinde; 23/11/2001 tarihinde, E.Ü. Ziraat Fakültesi; Proje Ekibi ile toplantı;

-24/11/2001 tarihinde Kooperatif Yönetim Kurulu ile Toplantı.

-18/01/2002-21/01/2002 Köy Çalışmaları:

ODAK GRUP TOPLANTILARI: (KADIN GRUPLARI)

- Çalışanlar Grubu -Kooperatife üye olan/olmayan (18 kişi)
- Ortak olup fiilen çalışmayanlar (11 kişi)
- Ortak olmayanlar (9 kişi+4 kişi)

DERİNLEMESİNE MÜLAKATLAR:

- Köy önde gelenleri
- Genç grupları

TOPLANAN MATERYAL VE NİTELİĞİ:

-Yukarıdaki amaçlar dahilinde çalışma grupları ve derinlemesine mülakatlarda açık uçlu sorular sorulmuştur. Sorular:

- Kooperatifin sizce sorunları nelerdir?(sorunlar tek tek saydırıldı, aralarında bağlantı kurduruldu)
- Bu saydıklarınızdan hangisi daha öncelikli sorundur? (önceliklerin bireyci/kollektivist yapıya göre tartışması yapıldı)
- Yönetimden beklentiler nelerdir? (kooperatifle ilgi ve bilgi ölçüldü, güç dengeleri tartışıldı)
- Eski ve şimdiye oranla köyde ve kooperatifte ne tür değişiklikler oldu?(köy, kadın ve gelenek açısından kooperatife yönelim soruldu)
- Sizin çözüm öneriniz nedir? Kooperatifi daha iyi hale getirmek ne demektir? (doğal liderler, eski liderler ve yeni liderler arandı, çözüm önerileri tartışıldı)
- Bu önerileriniz için sizce kooperatifin kaynakları nelerdir? (Kooperatif bilgisi soruldu ve ilgi güçlendirildi)

Ek olarak genç gruba ve derinlemesine mülakatlarda güç ilişkileri ve dengeler ve bunların değişme yolları; tarafgirlik ve kalıpları; onay mekanizmaları; Köyün ortak kültür kalıpları ve bunların etkileri (ortak sözcük ve deyişler; ayıp vb. kategoriler; kadının yeri ve gücü; yapısal değişikliklerin nedenleri; ortak sloganlar ve harekete geçirici doğal liderler vb.)ve özellikle gençler için geleceğe yönelik planlarında köyün ve kooperatifin yeri ve önemi soruları da sorulmuştur.

Toplanan materyal bütünüyle kaydedilmiş ve ham data olarak saklanmıştır.

ÇALIŞMANIN SONUÇLARI:

• Bademler Köyü Genel Profili:

Nüfus ve sosyo-ekonomik özellikleri: (2002-Ocak)

- 1) Toplam nüfus=1030 (503 erkek, 527 kadın)
- 2) Hane sayısı: 296
- 3) Yaş profili= Türkiye ortalaması Batı ve Kuzey Anadolu norm ve standartlarına uygun, Gelişmişlik düzeyi=1
- 4) Doğum kontrolü ve gebelik bakımı=Gelişmişlik düzeyi=1
- 5) İlk evlenme yaşı=Türkiye ortalamasının üstünde
- 6) Okur-yazarlık= %98, Gelişmişlik düzeyi=1
- 7) Temiz su kaynaklarına erişme/elektrifikasyon/yol ve haberleşme=%100 Gelişmişlik düzeyi=1

Değişmeler ve Sosyal Yapı:

- Sosyal güvenlik= Olmayan=780/ Em.Sand=149/ Bağkur=211/ SSK=406/ Yeşil kart=125
- SES= Üst=%21.2/ Orta=%9/ Alt=%69
- Son on yılda dışa göç, eğitilmiş kesimlerde artmış; içe göç ise Doğu Anadolu ve kısmen kentsel emeklilerden olmuştur. Son yirmi yılda; ortalama nüfus değişimi -%4.5 tir.
- Köyde süregiden eski kavga hala devam edebilmektedir. Buna ek olarak yeni küslükler de, eski ile benzer olarak, üretimin birikimi veya toprağa bağlı kavgalar olmaktadır.
- Köyde hızla rant-spekülasyon ekonomisi başgöstermiştir ve arsa-arazi satışı ile geçinen ailelerin bu rantı hızla tükettikleri; en azından tüketim ve geçim amacıyla kullandıkları görülmüştür. Üst ve alt SES'lerdeki yığılmanın nedeni; bir kısım rantı ve eski çalışma/üretim birikimi nedeniyle(veya haneye giren birden fazla gelir nedeniyle) üst gelir grubunun kabarıklığı; alt SES'te yığılma nedeni olarak ise, son dönem göçü ve topraksız işçilik gösterilebilir. Orta düzey kısmen köye bağımlı olmayan; en azından geçimini köy dışında sağlamaya yönelmiş olan gruptur.
- Köyde tarımsal üretim üst ve orta gelir gruplarında kısmen destek üretim olarak; ancak alt gelir grubunda geçimlik ve ücretli ve veya mülk sahibi olarak devam etmektedir. Bu anlamda Bademler Köyü'nün henüz tarımsal üretimden bütünüyle kopmadığını görmek sevindiricidir.

- Kentsel alanın hızla köye doğru ilerlemesi; arazi ve arsa satışını hızlandırmış; kentsel tehdidin daha çok orta ve orta-üst düzeyde kooperatifler eliyle olması ise, rant beklentisini zamana yaymıştır.
- Köyün zamanla çeşitli iktisadi eşitsizlikleri birikim nedeniyle geliştirmesi; ek olarak da kentsel üretim ve kentsel rantın köyde hızlı eşitsizlik yaratıcı etkileri nedeniyle; Bademler köyü'nde eski doğal liderlik ve eşitlikçi yapının yerini; iktisadi ve buna bağlı sosyal yeni güç ilişkileri ve giderek çelişkileri almıştır.
- Bademler köyü bu görüntüleriyle artık, 1960'ların mezhebi ve yoksulluğu nedeniyle itilen ve dışlanmış; bu yüzden de kendi içinde eşitlikçi bir dayanışma geliştirebilmiş olan yapısını terketmektedir.
- Buna bağlı olarak Üst SES'de rant beklentisi; alt SES'de ise gelir beklentisi yüksektir. Orta SES eğitilmiş genç yaş grubunda oluşmaktadır ve Köy ve Kooperatife ilişkin beklentisi en alt düzeyde ve deyim yerindeyse 'nostaljik' olmaktan öteye gidememektedir.
- Köydeki eşitlikçi ve dayanışmacı örgütlenme; rant ekonomisiyle bağlantılı olarak, yerini hızla "karizmatik önderlik arayışı" rahatlığına terketmektedir.

ÇÖZÜMLEME:

Köyün sosyolojik bir tahlili olarak geleneksel Tahtacı/Alevi toprağa bağlı küçük üreticilik ve topraksız köylü davranışının üzerinde üç farklı etkiden sözedilebilir:

a-Almanya etkisi: 1968'lerde başlamış olan işçi göçü, 1980'lerden sonra Türkiye benzeri kültürel etkileme süreci içine girmiştir. Almanya çalışanlarının köyde mülk sahibi olması yeni bir gelir ve güç grubu yaratmıştır. Ancak bu grubun kooperatif üzerinde fazla politik bir etkisi yoktur. Benzer olarak 15 yıldır devam eden 'Genç Değişim Programı' da gençler içinde kültürel yapıyı önemli ölçüde etkilemektedir.

b-Kooperatif etkisi: Kooperatif daha eşitlikçi ve dayanışmacı bir yapıyı harekete geçirmiştir; ancak hızla Köydeki güç ilişkilerini de yeniden üretmiştir.

c-Rant ekonomisi etkisi: Yukarıdaki durumda kentsel arazi spekülasyonunun hızla yaygınlaşması yeni güç dengeleri ve buna bağlı olarak güç kalıpları oluşturmaktadır. Köylüde orta vadeye yayılmış bir rant beklentisi vardır.

• **Bademler Köyü Kadın Profili:**

- Köyde kadın geleneksel yapının içindeki üretici gücünü hala korumaktadır.
- Mirastan eşit pay ve kısmen de olsa mahkemede hak arama davranışları kadının kamusal alana açılabilmesini göstermektedir.
- Düğün/cenaze/ ortak toplantı alanlarında kadının kamusal alan hakkı vardır.
- Özellikle alt SES içinde tarımda veya tarım dışında ücretli ve ücretsiz aile emeği olarak çalışma; hane gelirine çok önemli bir katkı yaptığından, kadının statüsünü gelenekler düzeyinde güçlü tutmayı devam ettirmektedir. Hane harcamaları ve hane dışı alımlarda kadın en az eşi kadar söz sahibi olabilmektedir
- Köyde soy aktarımı baba soyu üzerindedir. Tüm gelir ve SES gruplarında kadının kamusal alandaki gücü; mensup olduğu (doğuştan ve evlilikle) ailenin gücü ile doğru orantılıdır. Kadın ve erkekte, sadakat bağları geleneksel aile tipinde ataerkildir. Örneğin erkeğin kadına sadakati ile eve sadakati farklı olgular olarak kabul görmektedir.
- Aksine olan durumda, Üst SES'de ise, kadın üretimden çekilmiş ve yüksek avlulu hane duvarlarının arkasında kalmıştır. Görünürde eşitlikçi olan yapı, bu hanelerde evlilik içinde sona ermektedir ve kadının statüsünün, özellikle kendisine ait geliri olmayan kadınlar için, kasaba kadını düzeyine indirilmesiyle sonuçlanmaktadır. Üst SES grubu evli orta yaş kadın grubunda kasaba/küçük kent gelenekleri ve yabancılaşma sorunları vardır.
- Evlilik adetleri geleneksel yapıya uyumlu olarak bekarlık döneminde devam ettirilmekte, özellikle bekar genç kız ve erkeklerde evlilik ve öncesi için geleneksel/eşitlikçilik sürdürülmektedir. Örneğin bekarlar eşlerini görünürde özgürce seçmekte, ancak 'ailenin onayı' ve 'geleneğe uygunluk' bu seçimin yönünü çok fazla etkileyebilmektedir. Bu durum alt gelir gruplarında daha zayıf, ancak üst SES gruplarında aile onayı daha önemlidir.
- Evlilikle beraber özellikle üst SES gruplarda ve takiben diğer gruplarda kadın için dereceli bir kamusal alandan çekilme ve kararlarda etkisizlik başlamaktadır.
- Köyde kadının ikinci evliliği yoktur ve ölüm nedeniyle ikinci eş yoktur. Köyde boşanma yoktur. Olsa da çok nadirdir ve onaylanmaz. Boşanmış çiftlerin geçmişinde ailenin onayının olmaması yatar ve aile her durumda eve geri dönen (ölüm ya da boşanma nedeniyle) kızını sahiplenir. Bakımını sağlar ve evlendirmez. Bu durum kadının yeniden kamusal alana çıkış yolunun kapanması ile sonuçlanır ve boşanma ve ölüm ile eşin kaybı nedeniyle, kadın, ikinci bir eşi isteme hakkından mahrum bırakılır.

- Bademler Köyü'nün gelenekleri eşitlikçidir ve bu köyde geleneğe uymak eşitlikçilikle aynı anlama gelmektedir. Ancak üretimin geri çekildiği gruplarda; eşitliği destekleyen bu gelenek, görünürde kalmaktadır.
- Genç gruplarda kadının eğitim ve SES kökenine bağlı olarak kadının statüsünde bir farklılaşma başlamıştır. Evlenme ile ayrı eve çıkma; çocuk sayısı ve zamanı ve adikonusunda özerklik vb. göstergeler, genç kadının gelir düzeyine bağlı olmaksızın güçlendiğini ortaya koymaktadır. Bu güçlenme ise kent ve eğitimin artan etkisi ile açıklanabilir.
- Kooperatifin ortaklarından %40'a yakını kadındır. Çalışanlarının da oranı benzerdir. Bu durum Kooperatifle kadının ilişkisini sıcaklaştırmaktadır.

ÇÖZÜMLEME:

Üretim içinde orta ve alt SES kadın grubuna destek verildiği takdirde; bu grup aile ekonomisinin destekleyebilecek temel tarım bilgisi ve isteğe sahiptir.

Ancak bu grubun işletme sermayesi; finans ve pazarlama bilgisi ve yeni ürün bilgisi alması şarttır.

BADEMLER KÖYÜ VE KOOPERATİFE KARŞI TUTUM:

Bademler köyü çeşitli statü grupları ve kişilerle yapılan görüşmelerden çıkan sonuçları; bademler köyünün kooperatife ilişkin tutumları olarak adlandıracağız. Bu kısımda; olumlu tutumları 'AVANTAJLAR', olumsuz tutumları ise 'DEZAVANTAJLAR' olarak sıralayacağız.

Avantajlar:

- Tarımsal üretimden kopuk olmama,
- Ortak geçmiş bağlara ve birlikte yaşamaya, geleneksel yöntemlere karşı duyulan ortak güven duygusunun henüz fazla zayıflamamış olması
- Birlikte olma mekanizmalarında kadının yeri ve rolünün hala kuvvetli olması; kadının kamusal alanda görünür olması
- Genç gruplarının kendilerini ifade etme ve yaşam pratiklerini gelenekselin dışında kalan alanlarda da ifade edebilme ve böylece birey olabilme özgürlüklerini devam ediyor olması
- Kooperatifin satılmasına karşı çok olumsuz ve kesin tutum bildirme
- Kooperatif ile en ilgisiz görünen grupların dahi, tartışma içinde ne türlü girdi yardımlarını ayni ve nakdi alabildiklerini söyleyebilmeleri ve Kooperatifin yararını belirtmeleri
- Kooperatifin geçmiş zamanlarına ilişkin-nostaljik de olsa- bir özlem ve 'birlik olmalı' duygusunun devamı
- Her şeye rağmen kooperatifin sürdürülmesi gerektiğine olan alt SES en güçlü ve entelektüel Orta SES gruplarında daha muğlak olan inanç
- Kişisel servetlerde zaman içinde önemli birikimlerin varlığı
- Ticari tarımın bilgi birikiminin yoğunluğu

Dezavantajlar:

- Kentsel rant ekonomisinin tehdidi nedeniyle, köyde tarımsal üretimin birincil üretim tarzı olmaktan çıkmaya başlaması
- Üst SES kadınlarında ve tüm grup gençlerde bir üst kuşakla bağların kopması nedeniyle, yoğun yabancılaşma ve yalnızlaşma belirtileri: yoğun alkol kullanımı, akşam sohbetlerinde kumar alışkanlığı vb.
- Üst SES grubu kadınlarında kamusal alanlardan çekilmenin ve kasaba tarzı bir kapanmanın yaşanmaya başlaması
- Genç grupların birey olma davranışının, kentsel alanlarda kendisini ifade etme isteğine yönelmesiyle beraber köyden kopmalar
- Kooperatifin yeniden yapılanmasına ilişkin, çeşitli kesimlerin düşünce ve duygularını anlatırken; Köy ve Kooperatif bütünleşmesi ve Kooperatifin düşünsel boyutunu bir yana bırakarak, salt kendi görebildikleri kısımlardan hareket etmeleri. Örneğin, ortak olmayanlar için Kooperatifin öneminin az olması, ortak ve çalışmayanlardaki gelir beklentisi ve işçilere karşı olumsuz tutum, Kooperatifin gelişimine ilişkin bütüncü görüş bildirememesi ve hatta fikir bildirmekten kaçınma ile sonuçlanmakta
- Üst SES gruplarında Kooperatif ile ilgili bilgi ve ilginin kişisel çıkar düzeyinde kalması
- Ortak hareket geleneğinde, küresel ekonominin saldırıları ve destekli serbest piyasa ekonomisinin baskılar sonucu, çeşitli dağılma/parçalanmalar ve yeni güç odaklarının oluşması
- Geçmiş zaman özleminin tehlikeli bir biçimde yüceltilmesi ve Köyde rant ekonomisinden pay alanların desteklemesi ile birlikte, ileride olası bir milliyetçilik akımına dönüşmesi ve köyün gençlerinde 'sisteme entegrasyon' adına, olası milliyetçilik eğilimlerinin başlaması tehlikesi
- Geçmiş zaman özleminin, özellikle orta yaş, orta düzey SES grubu erkeklerde, 'Karizmatik Lider anlayışı'nın etken olması meselesi
- Kooperatifin sürdürülmesi için nelerin gerekli olabileceğini düşünmekten kaçınma ve sorumluluk alma bilincinde kırsal-geleneksel tutuma sığınarak kaçınma
- Kişisel birikimlerin, lüks ve gösterişçi tüketime harcanması ve köy ortak birikimi için kullanılmaması

- Tarımsal bilgi birikiminin eğitimsizlik nedeniyle kan kaybına uğraması; teknik ekiplerce yeni bilgilerin sürekli aktarılmaması nedeniyle eskime

BADEMLER KÖYÜ KALKINMA KOOPERATİFİ İÇİN ÖNERİLER VE GEREKÇELER:

Kooperatifin Yeniden Yapılanması Önerisi:

Bademler köyü Kalkınma Kooperatifinin sorunları (pazarlama/ İşgücü verimliliğindeki düşüklük/ İşçi bilincinde düşüklük/ Tek ürüne bağlı kalma/ Seralarda toprak yorgunluğu/ Yönetimde kurumlaşmama/ Teknik yetersizlik / Teknik elemanların yetkisizliği/ Girdilerde artış/ Türkiye'nin kriz ekonomisinin etkisi/ Ortak karar alma duygusunun eksikliği vb.) olarak sayılan sorunların iki temel eksende toplandığını görmekteyiz:

a-İktisadi etkenler:

b-Sosyal etkenler

Bu iki grubu da köy içinden kaynaklanan ve köy dışı(kontrol edilemeyen) etkenler olarak tekrar ayırmak mümkündür.

a-i-Köy dışından kaynaklı iktisadi etkenler: Türkiye'nin kriz ekonomisi ve bu nedenle de borçlardaki artış; kentin rant ekonomisinin hızlı tehdidi; Almanya ile bağlantılı yaşam kültürü etkileri (harcama kalıplarında değişiklikler sonucunda ve tüketim ekonomisine yönelme); harcamaların köy dışına kayması nedeniyle köyün birikimine katkılarının azalması

ii-Köy içinden kaynaklı iktisadi etkenler: Birikmiş borçlar nedeniyl, girdilerde tıkanma; Pazarlama eksiklikleri; Yeni girdiye ulaşmada zorluklar; Pazarlamada eksiklik ve atalet; Ortak karar almada yeni güç kalıplarının, eskilerinin üzerinde devreye girmeleri; Yönetimde kurumlaşmama; Teknik yetersizlik; Ortak destekleme programında eksiklikler; İşçi yönetimi ve verimliliğinde geleneksel yöntemin dikkate alınması; Tek ürüne bağlı kalma problemi

b-i-Köy dışından kaynaklı sosyal etkiler: Özellikle eğitimini köy dışından almış olan grubun tutucu orta sınıf yapısını köye aksettirmesi ve yaşamını, köyün kültürünü sömürerek dışardan idame ettirmesi; Almanya'nın ve kentin 'sanal' vaadlerinin köyün genç ve özellikle eğitimsiz nüfusunu etkilemesi sonucu yabancılaşma ve köy dışına kaçma isteği; Ortaklık ve kooperatif kültürünün yerini yarı-bilinç halinde bir işçileşme kültürünün alması;

ii-Köy içinden kaynaklı sosyal etkiler: Eski güç kalıpları ile beraber kooperatif sürecinin ve kentin ortaya çıkardığı yeni çıkar ilişkileri; Ortak karar alma ve köyü bir bütün olarak görme duygusundaki eksiklikler; Üst SES grupta yükselen

orta vadeli rant beklentisinin Kooperatife yansması; Kooperatif ortaklarının Almanya'da olan ve Köy dışında olan kesiminin Köy ve Kooperatife ilgisizliği;

A-YÖNETSEL YENİDEN YAPILANMA:

Yukarıda sayılanlar dikkate alındığında; Kooperatifin yönetsel olarak yeniden öncelikle ve ivedilikle yapılanması gerekmektedir.

- Öncelikle Kooperatif bütünüyle üretim Kooperatifi olmaktan çıkartılmalı ve hemen İşletme Yönetimi odaklı bir gerçek Kalkınma Kooperatifi sistemine geçilmelidir.
- Bu kısım için önerimiz; Profesyonel bir Müdürün başkanlığında bir yönetim oluşturulması ve çeşitli uzmanların tam veya yarım zamanlı veya sözleşme esasına bağlı olarak kısmı çalıştırılmasıdır.
- Kooperatifin sadece Pazarlama ile uğraşan bir elemanı mutlaka olmalıdır. Yönetim organizasyonu ve örgütlenmesinde ise geçici uzmanlardan kısmi destek alınabilir.
- Yönetim kurulu bir Mütevelli Heyeti haline dönüştürülmeli ve karar almada tavsiye sorumluluğunun ötesinde bir baskı kurmamalıdır. Ancak Müdürün karar uygulamalarında; Yönetim kurulunun mutlak çoğunluk ilkesi ile 'görevden alma' yetkisi bulunmalıdır.
- Kooperatifin en önemli görevi; ortaklarını ayni ve nakdi olarak desteklemek olarak kalmalı ve bunun için de üretim yönetiminden ziyade işletme yönetimi ile uğraşan bir kooperatif sistemine dönülmelidir.

B- SERALARIN KİRALANMASI:

Önceliği ortaklara vermek kaydıyla; kooperatifin maksimum faydası gözetilerek; Kooperatif seralarının üte ikisi kiraya verilmelidir. Kiracılar; çeşitli işletme kredileri aracılığıyla desteklenebilir.

C- TARIMSAL ARAZİLERİN KULLANIMI:

- Köydeki orta vadeye yayılmış bulunan 'Kooperatif arazisinden rant elde etme' beklentisinin kırılmasının ve Kooperatifin dönemsel darboğazdan çıkmasının bir yardımcı unsuru olarak; Kooperatifin elindeki ikinci sınıf tarım arazisi kiralanmalıdır. Bu kiralama sisteminde köyün alt SES kadın grubu özellikle desteklenmelidir.

- Bu grubun DB Girişimci Kadın destekleme Projelerinden yararlanılabilir. Bu projeler yarı yarıya işletme kredisi, ayrıca ürün bilgisi, krediye erişmede kolaylık ve üretim pazarlama garantısını bir müddet veren kredilerdir. Garantör olarak Ege Üniversitesi Kadın Araştırmaları Enstitüsü kullanılabilir.

D-ACİL PARA GİRİŞİ İÇİN AYDIN VE DUYARLI KESİMLERİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ:

Tüm Türkiye'de çeşitli kampanyalar aracılığıyla bağış; gelirin bir kısmının atfedilmesi; etkinliklerin düzenlenerek kooperatifin acil borçlarının ödenmesi sorunu kısmı de olsa çözülebilir. Sosyal bilimciler, istenildiği takdirde, gerekli altyapı ve girişimler için projeler geliştireceklerdir.

E-KÖYÜN DEMOKRASİ KÜLTÜRÜNÜN YENİDEN CANLANDIRILMASI:

Genç gruplarının ve Köy dışına çıkmış olan entelektül grupların yeniden biraraya getirilmesi ve ortak karar alma davranışının hatırlatılması için 'entegrasyon/manuplation çalışmalarını yapılmalıdır. Bu çalışmalar için etkinlik ve sloganların tespitini, istenildiği takdirde, yine sosyal bilimciler hazırlayacaklardır.